

4. ÜNİTE

ALLAH'IN KULU VE ELÇİSİ: HZ. MUHAMMED

Ünitemize Hazırlanalım

1. Hz. Peygamberin fiziksel ve kişilik özelliklerini araştırıp defterinize yazınız.
2. Hz. Muhammed'e (s.a.v.) peygamberlik görevi geldiğinde hayatında ne gibi değişiklikler olmuştur? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
3. Hz. Peygamberin merhametli olması ile ilgili onun hayatından bir örnek bulup defterinize yazınız.

Kavramlar : Risalet, nübüvvet, hatemü'l- enbiya

Görsel 46. Müslümanlar, Yüce Allah'ın huzurunda secdeye kapanarak kulluklarını ifade ederler.

1. Allah'ın (c.c.) Kulu Hz. Muhammed (s.a.v.)

Size bir insan, hayatı boyunca toplumda hangi rolleri üstlenebilir?

Her insan ömrü boyunca toplumda değişik roller üstlenir. Önceleri bir evlat rolü üstlenen insan, zamanla anne-baba, eş gibi rollere de sahip olur. Her rolün kendisine ait sorumlulukları vardır ve insanlar ellerinden geldiği kadar bu sorumlulukları yerine getirmeye çalışır. İnsanın ilk sorumluluğu kul olduğunu bilmek ve buna göre yaşamaktır.

Hz. Muhammed (s.a.v.) de kul olmasının gereği olarak öncelikle kulluk vazifelerini yerine getirmiştir. Daima Allah'ın (c.c.) emirleri doğrultusunda yaşamış ve acizliğinin farkında olmuştur. O da yaşamını devam ettirmek için insani ihtiyaçlarını yerine getirmiş ve yaşamı boyunca birçok rol üstlenmişti. Bizler gibi bir anne babadan dünyaya gelmiş olan Hz. Peygamber, çocuk olmuş, genç olmuş, zamanı gelince evlenmiş, evine bakmak için çalışmış, kazanmış ve hepimiz gibi bir gün ömrü son bulmuştur. Yüce Allah: **“De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım...”**¹ buyurarak Hz. Peygamberin insani yönüne dikkat çekmiştir.

BİLGİ KUTUSU

Hiz. Peygamberin vücut yapısına, üstün özelliklerine ve güzelliğine dair Hz. Ali'nin (r.a.) naklettiği hadisin yazıldığı levhalara Hilve-i Şerif denir..

1 Fussilet suresi, 6. ayet.

Hz. Muhammed (s.a.v.) de diğer insanlar gibi bir hayat yaşamıştır. Bir insanın başına gelebilecek olumlu olumsuz pek çok olayla karşılaşmıştır. Sevdiği insanların ölümüyle üzülp doğum, düğün, zafer gibi güzel olaylar nedeniyle de mutlu olmuştur. Hayatının bazı anlarında heyecanlanmış bazen ise tedirgin olmuştur. Acıkmış, susamış ve hastalanmıştır.

Hz. Peygamber evlendikten sonra eşine ve çocuklarına karşı da görevlerini yerine getirmiştir. Ailesine karşı sevgi, saygı, anlayış çerçevesinde davranan Hz. Muhammed (s.a.v.) aile bireyleriyle şakalaşır, onların hoşuna gidecek tarzda kendilerine hitap eder ve sevgisini gösterirdi. Çocuklarıyla zaman zaman oyunlar oynar, ev işlerinde üzerine düşen görevleri yerine getirirdi. Hz. Muhammed (s.a.v.), kendisini etrafındaki insanlardan biri olarak görür ve kendisine ayrıcalık gösterilmesini veya kendisinden korkulmasını da istemezdi. Kendisinin her insan gibi Allah'ın (c.c.) bir kulu olduğunu belirtirdi.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bizler gibi bir kul olmasının yanında onu insanlardan ayıran bir takım özellikleri de vardır. O, hiçbir zaman puta tapmamış ve Allah'a (c.c.) şirk koşmamıştır. Bunun yanı sıra onu insanlardan ayıran en önemli özelliği Yüce Allah'tan vahiy almasıdır. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **“De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. Ne var ki bana, ilahınızın bir tek ilah olduğu vahyolunuyor...”**²

YORUMLAYALIM

Bir adam Hz. Peygamber'e geldi. O'nun karşısında durunca korkudan titremeye başladı. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.): “Korkma rahat ol. Ben kral değilim. Ben ancak Kureyş'ten kurutulmuş et yiyen bir kadının oğluyum.” dedi.

(İbn Mâce, Et'ime, 30.)

Yukarıdaki hadiste Hz. Peygamber neyi vurgulamak istemiştir? Yorumlayınız.

Görsel 47. Kulluk, dünyadaki görevlerimizi de Allah rızası için yapmayı, çalışmayı ve üretmeyi gerektirir.

NOT EDELİM

“De ki: Ben size, ‘Allah'ın hazineleri benim yanımdadır.’ demiyorum. ‘Ben gaybı da bilmem.’ Size, ‘Ben bir meleğim.’ de demiyorum. Ben sadece bana gönderilen vahye uyuyorum...”

(En'am suresi, 50. ayet.)

² Kehf suresi, 110. ayet.

DEĞERLENDİRELİM

Hz. Aişe'nin (r.a.) ifadesiyle sahabilerden herhangi bir aile reisi evinde ne yapıyorsa Hz. Muhammed de (s.a.v.) aynısını yapardı.

(bk. Buhârî, el-Edebü'l-müfred, 190.)

O, herkes gibi bir insandı. Elbisesini temizler, koyununu saçar ve kendi ihtiyaçlarını kendisi görürdü.

(bk. Ahmed b. Hanbel, VI, 256.)

Hastalandığında dönemin geçerli olan tedavi yöntemlerini uygulardı.

(bk. Buhârî, Tıb, 15.)

Mescid-i Nebî inşa edilirken ya da savaş için hendekler kazılırken herkesle beraber çalışmış ve herkes gibi o da yorulmuştu.

(bk. Buhârî, Menâkıbü'l-ensâr, 45; bk. Buhârî, Rikâk, 1.)

Hz. Peygamberi torunlarını gezdirirken, gençlerle dertleşirken, alışveriş yaparken görmek mümkündü.

(bk. İbn Ebû Şeybe, Musannef, Fedâil, 23.)

Yukarıdaki örneği Hz. Peygamberin günlük yaşamdaki davranışları açısından değerlendiriniz.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini kabul etmek istemeyen müşrikler, bahane olarak onun kendileri gibi bir insan olmasını öne sürmüşlerdir. Kur'an-ı Kerim'de onların bu bahaneleri şöyle haber verilmektedir: **"Bu ne biçim peygamber; bizler gibi yemek yiyor, çarşılarda dolaşiyor! Ona kendisiyle beraber uyarıcı olarak bir melek indirilmeli değil miydi? dediler."**³ Müşriklerin bu bahanelerinin geçersizliği yine Kur'an-ı Kerim'de şöyle bildirilmektedir: **"De ki: Eğer yeryüzünde, (insanlar yerine) yerleşip dolaşan melekler olsaydı, elbette onlara gökten bir melek peygamber indirirdik."**⁴

PAYLAŞALIM

"Ey insanlar! Aman takvanıza sahip çıkın! Sakın şeytan sizi aldatmasın! Ben, Muhammed b. Abdullah'ım. Allah'ın kulu ve resûlüyüm. Vallahi ben, sizin beni, Yüce Allah'ın bana verdiği makamın üstüne çıkarmanızı istemem!"

(Ahmed b. Hanbel, III, 154.)

Yukarıdaki hadiste Hz. Muhammed (s.a.v.) neye karşı uyarmıştır? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3 Furkân suresi, 7. ayet.

4 İsrâ suresi, 95. ayet.

2. Allah'ın (c.c.) Elçisi Hz. Muhammed (s.a.v.)

Bir insan dünyayı değiştirebilir mi? Neden?

BİLGİ KUTUSU

Nübüvvet, kelime olarak haber verme anlamındadır. Terim olarak peygamberlik, nebilik, elçilik, risalet anlamlarına gelir. Allah'ın (c.c.) gönderdiği vahiyleri, emir ve yasakları alıp insanlara dinin gerçeklerini duyurma; söz, tutum ve davranışlarıyla açıklama makamı olan peygamberlik vazifesidir.

Risalet, kelime olarak gönderilen elçi demektir. Terim olarak peygamberlik, nebilik, elçilik anlamlarına gelir. Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını insanlara bildirmekle görevli olan peygamberlerin Allah (c.c.) ile insanlar arasındaki elçilik vazifesidir.

(bk. MEB, Dinî Terimler Sözlüğü, s. 361.)

Ömrü boyunca sahip olduğu mükemmel ahlakı, Allah (c.c.) tarafından seçilmiş bir kul olması ve vahiy alması Hz. Peygamberi insanlardan farklı kılmıştır. Hz. Muhammed (s.a.v.) kırk yaşına geldiğinde kulluğunun yanı sıra peygamberlik görevini de üstlenmiştir. Kur'an'da **"Muhammed, Allah'ın elçisidir..."**⁵ ayetiyle onun bu görevine işaret edilmiştir. Kur'an-ı Kerim Hz. Muhammed'e (s.a.v.) indirilmiş bir kitaptır. O da Kur'an'ı ulaşabildiği herkese tebliğ etmiştir. Bir ayette bu konu şöyle açıklanmıştır: **"... İşte bu Kur'an bana, onunla sizi ve ulaştığı herkesi uyarayım diye vahyolundu..."**⁶

Hz. Muhammed (s.a.v.), insanları yalnızca Yüce Allah'a kulluk etmeye çağırmıştır. O, daima hak ve adaletten yana olmuştur. Güzel ahlak sahibi bir insan olarak iyiliğe ve yardımlaşmaya yönlendirmiş, insanları kötü ve zararlı davranışlardan sakındırmıştır. Onun uyması gereken ilkeleri Yüce Allah şöyle bildirmiştir: **"İşte onun için (Ey Muhammed!) sen (tevhide) davet et ve emrolduğun gibi dosdoğru ol. Onların heveslerine uyma ve de ki: 'Ben Allah'ın indirdiği kitaba inandım ve aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum..."**⁷

Hz. Peygamber, Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını insanlara bildiren bir elçidir. **"Ey Resul! Rabb'inden sana indirileni tebliğ et..."**⁸ ayetiyle peygamberlerin tebliğ görevi belirtilmiştir. Bu görevleri karşısında dünyevi hiçbir karşılık beklemedikleri ile ilgili olarak Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **"Oysa sen onlardan herhangi bir karşılık (ücret) da beklemiyorsun. O (Kur'an) bütün âlemler için bir öğüttür..."**⁹

HATIRLAYALIM

Tebliğ: Peygamberlerin Allah'tan (c.c.) aldıkları mesajları eksiksiz ve doğru bir şekilde insanlara bildirmeleridir.

5 Fetih suresi, 29. ayet.

6 En'âm suresi, 19. ayet.

7 Şûrâ suresi, 15. ayet.

8 Mâide suresi, 67. ayet.

9 Yûsuf suresi, 104. ayet.

Hz. Muhammed (s.a.v.) Son Peygamberdir

Her topluma insanları uyarmaları ve doğru yolu gösterip Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını bildirmeleri için Allah (c.c.) tarafından bir peygamber gönderilmiştir. Bu peygamberlerin ilki Hz. Âdem (a.s.), sonuncusu ise Hz. Muhammed'dir (s.a.v.).

BİLGİ KUTUSU

Hâtemü'l-Enbiyâ, "Peygamberlerin sonuncusu, kendisinden sonra kesinlikle peygamber gelmeyecek olan." anlamında Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sıfatıdır.

(MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 160.)

Hz. Muhammed'e (s.a.v.) verilen peygamberlik görevinin tamamlanması ile vahyin gelişi de son bulmuş ve Yüce Allah, artık yeni bir peygamber ve ilahi bir kitap göndermeyeceğini bizlere bildirmiştir. Hz. Peygamberin son peygamber olduğu Kur'an-ı Kerim'de şöyle bildirilmiştir: "... **O, Allah'ın Resûlü ve nebîlerin sonuncusudur...**"¹⁰

Hz. Âdem'den (a.s.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar Allah'tan (c.c.) gelen bütün dinlerin ortak adı İslam'dır. Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gelen vahyin de son bulmasıyla İslam dini tamamlanmıştır. "... **Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size olan nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim...**"¹¹ ayetiyle bu durum ifade edilmiştir.

Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gönderilen Kur'an-ı Kerim son kitap olması nedeniyle tüm ilahi kitapların özünü kapsamaktadır. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) tebliğ ettiği ilahi ilkeler ve değerler, sadece indirildiği toplum için geçerli değildir. Tüm insanlığı kuşatıcı olarak gönderilen bu ilahi hükümler Kur'an'da bildirilmiştir. Kur'an, kıyamete kadar yaşayacak olan bütün insanların sorumlu olduğu ilahi bir kitaptır. Hz. Peygamber ise bütün insanlığın peygamberidir.

Hz. Muhammed (s.a.v.) Rahmet Peygamberidir

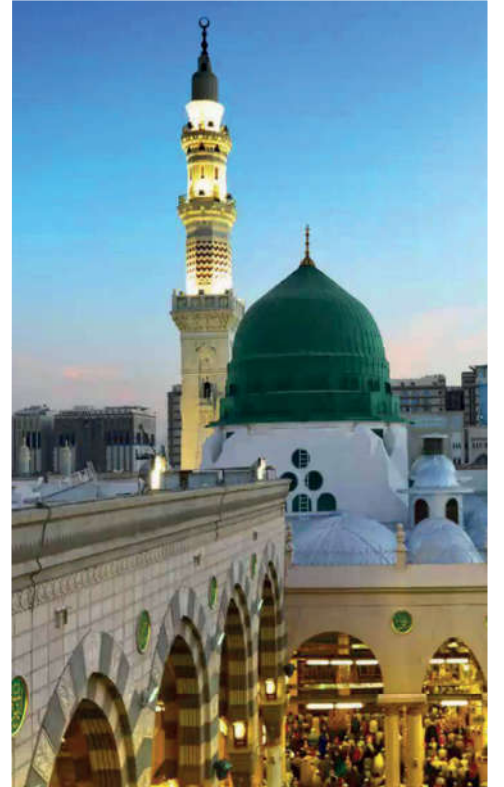
İncelik, acıma, şefkat etme, merhamet etme, affetme ve mağfiret gibi anlamlara gelen rahmet, terim anlamı olarak bütün varlıkların iyiliğini istemek ve onlara her türlü yardımda bulunmaktır.

Allah'ın (c.c.) kullarına yol göstermek için görevlendirdiği peygamberler, insanlar için birer rahmettir. Çünkü hata yapmaya yatkın olan insan uyarılmaya ve kendisine yol gösterilmesine muhtaçtır. Allah (c.c.), Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: "... **Biz, Rabb'inin bir rahmeti olarak peygamberler göndermekteyiz. O hakkıyla işitendir, bilendir.**"¹²

10 Ahzâb suresi, 40. ayet.

11 Mâide suresi, 3. ayet.

12 Duhân suresi, 5-6. ayetler.

Görsel 48. Yeşil Kubbe
(Mescid-i Nebî)

Hız. Peygamber, cehaletin hüküm sürdüğü bir toplumda görevlendirilmiştir. İnsanların inanç konusunda yanlışlıklara düştüğü, ahlaki olarak kötü bir durumda olduğu o dönemde Hz. Peygamber, bu yanlışların düzelmesi için çabalamıştır. Haksızlıkların yaygın olduğu, zenginin fakiri, güçlünün zayıfı ezdiği Cahiliye Dönemi'nde o, bütün insanlara merhametle yaklaşmış ve böylece İslam'a çağrı hızla yayılmıştır. Zengin, fakir, köle, hükümdar, çocuk, yetişkin demeden ırk, dil, cinsiyet ayrımı yapmadan tebliğ yapmıştır. İnsanları yalnız Allah'a (c.c.) imana, barış ve huzur içinde yaşamaya çağırın Hz. Peygamber, bir rahmet peygamberidir. Kur'an-ı Kerim'de onun bu özelliği şöyle ifade edilmiştir: **“Resulüm! Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik.”**¹³

PAYLAŞALIM

Hız. Muhammed (s.a.v.), insanları İslam'a davet etmek için Taif şehrine gitmişti. Taifliler daveti kabul etmedikleri gibi Hz. Peygamberi taş yağmuruna tutup ona hakaret ettiler. Onların yaptığı bu eziyetlere karşı, “Ey Allah'ın Rasulü, beni Rabbin gönderdi, emrindeyim, istersen bunları şehirleriyle birlikte tarumar edeyim.” diyen Cebrail'e (a.s) “Hayır, Ey Cebrail! Ben insanları helâk etmek için değil, helâkten kurtarmak için geldim. Olur ki bunların neslinden zamanla bir tek de olsa Müslüman çıkar.” cevabını verdi ve Rabbine ellerini açıp, “Ey Rabbim! Sen bunlara hidayet eyle. Onlar bilmiyorlar, onun için böyle yapıyorlar.” diye dua etti.

(Buhârî, Enbiyâ, 56.)

Bu durumda siz olsaydınız ne yapardınız? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Hız. Muhammed (s.a.v.), yaşadığı toplumda mazlumlara sahip çıkmıştır. Ezilenleri, köleleri, kimsesizleri her zaman koruyan Hz. Peygamber, açları doyurmuş, kapısına geleni boş çevirmemiş ve yardıma muhtaç insanlara yardım etmiştir. İnsanlara hem maddi hem manevi olarak destek olmuş ve içinde buldukları sıkıntılardan kurtararak onlara güvenli bir ortam oluşturmaya çalışmıştır. Yüce Allah, **“Andolsun size içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir.”**¹⁴ buyurarak onun ümmetine karşı olan bu merhametini bildirmiştir.

Hız. Peygamber, kendisine yapılan zulümlere karşı daima affedici olmuş ve yaptıkları yanlışları anlayıp doğruyu bulmaları için dua etmiştir. Beddua etmesini teklif edenlere, **“Ben lanetçi olarak değil, âlemlere rahmet olarak gönderildim.”**¹⁵ diye cevap vermiştir.

13 Enbiyâ suresi, 107. ayet.

14 Tevbe suresi, 128. ayet.

15 Müslim, Birr, 87.

Hız. Muhammed (s.a.v.), yaşlılara ve çocuklara karşı özel bir ilgiyle yaklaşmıştır. Yaşlılara hürmetle, çocuklara sevgiyle davranmış ve Müslümanlara da bunu öğütlemiştir. Çok sevdiği küçük kuşu için üzölen bir çocuğa “*Yâ Ebâ Umeyr, küçük kuşuna ne oldu?*”¹⁶ diye hal hatır sorması, onu üzgün görünce de teselli etmesi Hız. Peygamberin çocuklara olan ilgisine güzel bir örnektir.

Yalnızca insanlara değil bütün canlılara değer veren Hız. Muhammed (s.a.v.), hayvanlara merhametle davranmış, eziyet eden insanları uyarılmış ve ağaç dikmeyi teşvik etmiştir. Örneğın Hız. Peygamber, Şam bölgesine sefere çıkan ashabına: “... *Sakın bir kadını, bir çocuğu veya bir ihtiyarı öldürmeyin. Tek bir ağaç bile kesmeyin. Hurmalıkları talan etmeyin. Evleri yıkmayın.*”¹⁷ diye talimat vermiştir.

YORUMLAYALIM

Aşağıdaki hadisleri Hız. Peygamberin merhametinin genişliğı açısından yorumlayınız.

Torunlarını namazda bile omzunda taşımış, zaman zaman onların ve diğer çocukların oyunlarına katılmıştır.

(bk. Müslim, Mesacid, 9; Buhârî, Salât, 106.)

“Haksız yere bir serçeyi veya daha küçük bir hayvanı öldüren insandan Allah bunun hesabını mutlaka soracaktır.”

(Nesâî, Sayd, 34.)

“Bir Müslüman bir ağaç diker de onun meyvesinden bir insan yahut hayvan yerse muhakkak o yenilen şey, ağacı diken kimse için bir sadaka olur.”

(Ahmed b. Hanbel, VI, 443.)

Görsel 49

16 Müslim, Âdâb, 30.

17 Beyhakî, es-Sünenü'l-kübrâ, IX, 154.

BULALIM

Aşağıdaki harflerden birini karalayıp diğerini atlayınız. Karalanmamış harfleri tabloya yerleştiriniz ve gizlenmiş olan hadisi bulunuz.

ABYELNRBUİBRNRMARHYMREOTEVZECHVİBDNAKY
ÖELTKRHEGHRBTEAREİÜYYİUMT

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□			
														□	□	□	□	□	□	□	□	□

(Dârimî, Mukaddime, 3.)

YAZALIM

Rahmet konulu bir akrostiş yazınız.

R.....
 A.....
 H.....
 M.....
 E.....
 T.....

Görsel 50

Hz. Muhammed (s.a.v.) Kur'an'ı Açıklayıcıdır

Tarih boyunca Yüce Allah tarafından birçok peygamber ve ilahi kitap gönderilmiştir. Peygamberlerin ve ilahi kitapların gönderiliş amacı Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını insanlara hatırlatarak onların dünya ve ahirette mutlu olmalarını sağlamaktır.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) de görevi kendisine gönderilmiş olan Kur'an-ı Kerim'i yaşamak, insanlara bildirmek ve açıklamaktır. Allah (c.c.) şöyle buyurmuştur: **"Peygamberleri apaçık belgeler ve kitaplarla gönderdik. İnsanlara, kendilerine indirilene açıklaman ve onların da üzerinde düşünmeleri için sana bu Kur'an'ı indirdik."**¹⁸

18 Nahl suresi, 44. ayet.

Görsel 51. Kur'an-ı Kerim'i daha iyi anlayabilmemiz için Hz. Muhammed'in (s.a.v.) açıklamaları ve uygulamaları bizler için önemlidir.

Hiz. Âdem'den (a.s.) bu yana gönderilen bütün ilahi kitapların özünü kapsayan Kur'an, indirilmeye başlandığı günden kıyamete kadar yaşayacak olan bütün toplumlara hitap etmektedir. Kur'an-ı Kerim, dünya ve ahirete dair pek çok şeyi içerir. İman, ibadet, ticaret, evlilik, miras, ölüm, cennet, cehennem gibi konular Kur'an'ın konularından sadece birkaçıdır.

Allah'ın (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de bildirdiği ilkelerin çoğu herkesin anlayabileceği açıklıkta bildirilmişken bazı ilkeler kapalı bir üslupta bildirilmiştir. Bu nedenle Hiz. Peygamber, Kur'an'ın bütün ilkelerini hem yaşayarak hem de sözlü olarak açıklamıştır. Hiz. Aişe (r.a.), Hiz. Peygamberin Kur'an'ı yaşayarak aktarışını şöyle dile getirir: *"Siz hiç Kur'an okumuyor musunuz? Onun ahlakı Kur'an'dı."*¹⁹ Kur'an'da ise Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"O, nefsinin arzusu ile konuşmaz. Size okuduğu Kur'an ancak kendisine bildirilen bir vahiydir."**²⁰

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) Kur'an'ı açıklaması bizler için çok önemlidir. Çünkü Kur'an'da açık ve ayrıntılı bir şekilde anlatılmayan bazı konuların açıklanması gerekmektedir. Eğer Hiz. Peygamber bu ayetleri açıklamasaydı ve inananlara doğru yolu göstermeseydi dinin emirlerini uygulamada Müslümanlar hataya düşebilirdi. Örneğin Kur'an'da namaz ve hac gibi ibadetler emredilmiş, Hiz. Peygamber de Kur'an'ın bu emirlerini açıklamış ve bu konulara şu şekilde açıklık kazandırmıştır: *"Ben namazı nasıl kılıyorsam, siz de öyle kılın"*²¹, *Haccın nasıl yapılacağı ile ilgili kuralları benden öğrenin."*²²

19 Müslim, Salâtu'l Müsafirîn, 139.

20 Necm suresi, 3-4. ayetler.

21 Buhârî, Ezan, 18.

22 Nesâî, Menâsik, 220.

YORUMLAYALIM

“... Sabahın beyaz ipliği, siyah ipliğinden ayırt edilinceye kadar yiyin, için. Sonra da akşama kadar orucu tam tutun...” (Bakara suresi, 187. ayet.) ayeti indiği zaman Müslümanlar beyaz ipliğin siyah iplikten ayırt edilmesinin ne anlama geldiğini sordular ve Hz. Peygamber şöyle açıkladı: “Ayette bahsi geçen siyah ve beyaz iplik, gecenin karanlığı ile gündüzün aydınlığından ibarettir.”

(Buhârî, Savm, 16.)

“İman edip imanlarına zulüm bulaştırmayanlar var ya, işte korkudan emin olma onların hakkıdır, doğru yolda olanlar da onlardır.” (En’am suresi, 82. ayet.) ayetinin inmesi üzerine Hz. Peygamber, imana zulmün bulaşmasını şöyle açıklamıştır: “Ayetteki zulüm kelimesinden kast edilen, insanın kendisine veya başkasına yaptığı haksızlık değildir. Bundan maksat şirktir. Siz, Lokman’ın oğluna söylediği, ‘Yavrucuğum! Allah’a ortak koşma. Doğrusu şirk büyük bir zulümdür...’ sözünü işitmediniz mi?”

(Buhârî, Tefsîr, (Lokman) 1.)

Yukarıdaki örnekleri Hz. Peygamberin Kur’an’ı açıklaması bağlamında yorumlayınız.

Hz. Muhammed (s.a.v.) Bütün İnsanlar İçin Uyarıcı ve Müjdeleyicidir

İnsan, unutulabilen ve hata yapabilen bir varlıktır. Bazen küçük hatalar yaptığı gibi bazen de hayatını önemli derecede etkileyecek büyük hatalar yapabilir. Hatalar sadece yapanı etkilemekle kalmaz çevresindeki birçok insanı ve kendi ahiretini de etkiler. Bunun için insanın nasıl yaşadığı çok önemlidir.

Allah (c.c.), kullarına karşı çok merhametlidir. Kullarının hatalarının olabildiğince az olması için onları uyarmıştır. Bu uyarıları ilahi kitaplar ve peygamberler aracılığıyla bildirmiştir. Bizler için uyarıcı olarak gönderilen Hz. Peygamber, hatalardan olabildiği kadar uzak kalarak dünyada ve ahirette iyi bir yaşam sürmemizi amaçlamıştır. Allah (c.c.), Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurmaktadır. **“Biz, seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.”**²³

Hz. Peygamber insanları puta tapmak, Allah’a (c.c.) şirk koşmak ve toplumun düzenini bozmak gibi olumsuz davranışlara karşı uyarmıştır. Zina, hırsızlık, cinayet, yalan gibi davranışların kötü olduğunu bildirmiştir. Allah’ın (c.c.) emir ve yasaklarına uyanları Yüce Allah’ın eşsiz mükâfatlarıyla müjdelemiştir.

23 Sebe’ suresi, 28. ayet.

NOT EDELİM

“Ey Peygamber! Biz seni insanlar hakkında şahit, müjdeci, uyarıcı ve Allah'ın izniyle O'nun yoluna dâvet eden bir peygamber ve onların yollarını aydınlatici bir elçi olarak gönderdik.”

(Ahzâb suresi, 45-46. ayetler.)

Görsel 52

Hız. Peygamberin uyarıları o henüz hayattayken birçok ülkenin yöneticisine gönderilen mektuplar vasıtasıyla geniş kitlelere ulaşmıştır. O, hiçbir insanın onurunu zedelememiş, kimseyi aşağılamamış, uyarılarını baskı ve zorlama yapmadan sürdürmüştür. Yüce Allah (c.c.), Hız. Peygamberin insanları uyarırken onlara karşı nasıl bir tutum sergilediğini şu ayet-i kerimede bildirmiştir: **“Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi...”**²⁴

BİLGİ KUTUSU

Hız. Peygamber uyarıcı yönünü ahabına şu temsil ile anlattı: “Benim ve Allah'ın bana verdiği görevin durumu, bir kavme gelip ‘Ben, düşman ordusunu gözlerimle gördüm. Ben apaçık bir uyarıcıyım. Derhal kaçıp kurtulun!’ diyen kimsenin hâline benzer. Kavminden bir kısmı onun uyarısına itaat etmiş ve geceleyin yavaşça kaçıp kurtulmuş; bir kısmı ise (onu) yalanlamış ve oldukları yerde sabahlamıştır. Düşman ordusu sabah gelip onları yok etmiştir. İşte bana itaat edip getirdiğime tâbi olan kimsenin misali ile bana isyan edip getirdiğim hakikati yalanlayanın misali buna benzer.”
(Buhârî, İ'tisâm, 2.)

BULALIM

Aşağıdaki kutucuklarda dağıtık olarak verilmiş harfleri sayılarına denk gelen kutulara yerleştirerek bir ayet numarasına ulaşacaksınız. Ayeti, Kur'an-ı Kerim mealinden bulunuz ve aşağıdaki noktalı yerlere yazınız.

1	2	3	4	5	6	7	8	5	6	3
9	10	4	9	11	7	12	7	10	13	7
					2	14	5	15		

E D M S T İ Z O U R A K N C Y

24 Âl-i İmrân suresi, 159. ayet.

YORUMLAYALIM

“... Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de O sizi oradan kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle apaçık bildiriyor ki doğru yola eresiniz.”

(Âl-i İmrân suresi, 103. ayet.)

“Benim insanlarla durumum şuna benzer: Adamın biri ateş yakmış. Ateş etrafı aydınlatınca pervaneler (gece kelekleri) ve böcekler ateşe atlamaya başlamışlar. Bu kimse onlara engel olmaya çalıştıkça başa çıkamamış. Kelebekler ve böcekler ateşe atlamaya devam etmişler. Ben de tıpkı o adam gibi kemerinizden tutarak sizi ateşe düşmekten korumaya çalışıyorum. Sizler ise ateşe atlıyorsunuz.”

(Buhârî, Rikâk, 26.)

Yukarıdaki ayet ve hadisi Hz. Muhammed’in (s.a.v.) sorumluluğu açısından yorumlayınız.

Görsel 53

Hz. Muhammed (s.a.v.) Güzel Ahlakı Tamamlamak Üzere Gönderilmiştir

Toplum içinde insanların birbirleriyle ilişki kurması kaçınılmazdır. İnsan ilişkilerinde ahlak son derece önemlidir. Ahlaki kurallara uygun davranan insanlar, güzel ahlaklı olarak nitelendirilirler. Güzel ahlaklı insanlar ise ilişkilerini daha sağlıklı kurarlar.

Güzel ahlaklı insanların en iyi örnekleri peygamberlerdir. Hz. Muhammed (s.a.v.) ahlaki bozulmaların yaşandığı bir topluma rehberlik yapmıştır. “Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.”²⁵ buyurarak vahyin amacının güzel ahlaklı bir toplum oluşturmak olduğunu vurgulamıştır. Hz. Peygamber, şahit olduğu kötü davranışlara duyarsız kalmamış ve böyle davrananları güzel bir üslupla uyarmıştır. Örneğin çarşıda bir buğday satıcısının hile yaptığına şahit olunca onu, “... Bizi aldatan bizden değildir.”²⁶ buyurarak uyarmış ve yaptığığın Müslümana yakışmayacağını vurgulamıştır. Allah (c.c.), Kur’an-ı Kerim’de **“Andolsun, Allah’ın Resûlünde sizin için; Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah’ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.”**²⁷ buyurarak onun örnekliğini bildirmiştir.

25 İmam Malik, Hüsnü’l-huluk, 8.

26 Müslim, İman, 164.

27 Ahzâb suresi, 21. ayet.

Hız. Peygamber, dürüstlüğü ve güvenilirliği ile ön plana çıkmıştır. İnsanlara karşı son derece merhametli ve adaletli davranmış, kimsenin kalbini kırmamaya özen göstermiştir. Güler yüzlü, güzel sözlü, yardımsever tavırlarıyla çevresindekiler tarafından sevilmiş ve saygı görmüştür. O, insanı üstün kılan en önemli özelliğın güzel ahlak olduğunu, "Müminlerin iman bakımından en olgun olanları, ahlakı en iyi olanlarıdır..."²⁸ hadisiyle bizlere bildirmiştir.

Yüce Allah, Hız. Peygamberin ahlakını şöyle tanımlamıştır: "**Ve sen elbette üstün bir ahlak sahibisin.**"²⁹ Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de Hız. Peygamberi örnek olarak göstermiştir. Müslümanlar da Allah Resulünü örnek almalı, onun gibi güler yüzlü, güvenilir ve dürüst olmaya çalışmalıdır. Bütün canlılara karşı merhametli ve yardımsever olmalıdır.

BİLGİ KUTUSU

O, insanlar arasında günaha en uzak kimseydi.

(bk. Müslim, Fedâil, 77.)

Onun kadar ailesine şefkatli kimse yoktu.

(bk. Müslim, Fedâil, 63.)

O, insanların en iyisi, en yardımseveriydi.

(bk. Müslim, Zekât, 167.)

Ömrü boyunca ne hizmetini gören birini ne de bir hanımını incitecek bir davranışta bulunmuştu.

(bk. Müslim, Fedâil, 79.)

Hız. Peygamber, "insanların ahlakça en güzeliydi."

(bk. Tirmizî, Birr, 69.)

Görsel 54

28 Tirmizî, Radâ', 11.

29 Kalem suresi, 4. ayet.

YORUMLAYALIM

“Benim ve benden önceki peygamberlerin durumu, bir ev inşa eden kimseye benzer. O kimse evi güzelce yapıp mükemmel hâle getirmiş fakat bir köşede sadece bir tuğla yeri boş kalmıştır. İnsanlar bu evi dolaşırlar, ona hayran olurlar ve şöyle derler: ‘Keşke şu tuğla da yerine konulmuş olsaydı.’” Resûlullah sözlerine şöyle devam etmiştir: “İşte ben o tuğlayım. Ben peygamberlerin sonuncusuyum.”

(Buhârî, Menâkıb, 18.)

Yukarıdaki hadisi Hz. Peygamberin güzel ahlakı tamamlayıcı oluşu yönünden yorumlayınız.

EŞLEŞTİRELİM

Aşağıdaki ayetleri Hz. Peygamberin ilgili özelliğiyle eşleştiriniz.

Son peygamberdir.

01

“Ve sen elbette üstün bir ahlak sahibisin.” (Kalem suresi, 4. ayet.)

Kur’an’ı açıklayıcıdır.

02

“(Resulüm!) Biz seni alemlere ancak rahmet olarak gönderdik.” (Enbiya suresi, 107. ayet.)

İnsanlık için müjdeleyici ve uyarıcıdır.

03

“... O (Muhammed), Allah’ın resulü ve nebilerin sonuncusudur.” (Ahzab suresi, 40. ayet.)

Güzel ahlakın tamamlayıcısıdır.

04

“... İşte bu Kur’an bana, onunla sizi ve ulaştığı herkesi uyarayım diye vahy olundu...” (En’am suresi, 19. ayet.)

Rahmet peygamberidir.

05

“... İnsanlara, kendilerine indirileni açıklamak için ve düşünüp anlasınlar diye sana bu Kur’an’ı indirdik.” (Nahl suresi, 44. ayet.)

3. Bir Sure Tanıyorum: Kâfirun Suresi ve Anlamı

Kâfir denince ne anlıyorsunuz?

Kâfirun suresi, Mekke döneminde inmiştir. Altı ayettir. "Kâfirun", inkârcılar demektir. Surede Hz. Peygamberin inkârcılarla şirk ve sapkınlıkta birleşemeyeceği kesin bir üslupla ifade edilmekte ve inancın şirkten uzak tutulması hedeflenmektedir. Tevhid ilkesinin sembolü olarak Mekke döneminin ilk yıllarında inen bu surede Mekkeli müşriklerin şahsında bütün putperestlere ilan edilmek üzere iman ile şirkin ayrı şeyler olduğu, bu iki inanç sistemi arasında bir benzerlik bulunmadığı, dolayısıyla ikisinin birlikte bulunmasının, iki inanç arasında bir uzlaşmaya gidilmesinin mümkün olmadığı kesin olarak ifade edilmiştir.

Okunuşu:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

1. Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn.
2. Lâ e'büdü mâ te'büdün.
3. Ve lâ entüm 'âbidûne mâ e'büd.
4. Velâ ene 'âbidün mâ 'abedtüm.
5. Velâ entüm 'âbidûne mâ e'büd.
6. Leküm dînüküm veliye dîn.

Anlamı:

Rahman Rahim Allah'ın adı ile.

- 1-2. De ki; 'Ey Kâfirler! Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem.
3. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
4. Ben de sizin kulluk ettiklerinize kulluk edecek değilim.
5. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.
6. Sizin dininiz size, benim dinim de banadır."

BİLGİ KUTUSU

Kureyşliler Hz. Peygamberden bir sene kendi ilahlarına tapmasını, bir sene de kendilerinin onun ilahına tapmalarını istemişler. Hz. Peygamber de “Allah’a bir şeyi ortak koştuktan yine O’na sığınırım!” demiş; bu defa Kureyşliler, “Bizim ilahlarımızdan bazılarını istilâm et (öp, el sür), biz de seni tasdik edip ilahına ibadet edelim.” demişler. Bunun üzerine Kâfirun suresi inmiştir.

(bk. Taberî, XXX, 213-214; Kurtubî, XX, 225.)

BİLİYOR MUSUNUZ?

Hız. Peygamberin, “Kul hüvellahu ehad Kur’an’ın üçte birine denktir, Kul yâ eyyühel-kâfirün ise dörtte birine denktir” buyurduğunu; Sahabeden birine, “Uyumak üzere yatağına yattığında Kul yâ eyyühel-kâfirun suresini oku; bunu okursan şirk inancına sapmaktan korunursun.” dediğini biliyor musunuz?

(bk. İbn Kesîr, VIII, 526.)

Görsel 55. Hz. Muhammed’in (s.a.v.) Ahmed, Muhammed ve Mustafa isimlerinin yazıldığı hat örneği

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

1. Hz. Muhammed'i (s.a.v.) insanlardan ayıran en önemli özellik nedir? Açıklayınız.

.....
.....
.....

2. Hz. Muhammed (s.a.v.) insanları neye karşı uyarmıştır? Yazınız.

.....
.....
.....

3. Hz. Âişe'nin (r.a.) Hz. Peygamber hakkındaki "Onun ahlakı Kur'an ahlakıydı." (Müslim, Salâtu'l Müsafirîn, 139.) sözünden ne anlıyorsunuz?

.....
.....
.....

4. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) insanlara rahmet oluşuna bir örnek yazarak açıklayınız.

.....
.....
.....

5. Kâfirun suresinin anlamını yazınız.

.....
.....
.....

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Hz. Muhammed (s.a.v.) : "... Evlenirim, uyurum, uyanık kalırım, oruç tuttuğum gibi (Ramazan ayı dışında) tutmadığım da olur." (Buhârî, Nikâh, 1.)

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bu açıklaması neye örnek gösterilebilir?

- A) Kul olmasına
- B) Kur'an'ı açıklamasına
- C) Uyarıcı ve müjdeleyici olmasına
- D) Allah'ın (c.c.) elçisi olmasına

2. "Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz O'nun gücüne giden, size pek düşükün müminlere pek şefkatli ve esirgeyici olan bir elçi gelmiştir." (Tevbe suresi, 128. ayet.)

Bu ayetle Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) İnsanlığa bir rahmet olması
- B) İnsanlık için bir uyarıcı olması
- C) Akıllı ve zeki oluşu
- D) İşinde-sözünde güvenilir oluşu

3. "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de nice Peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi O, ölür veya öldürülürse eski halinize geri mi döneceksiniz." (Âl-i İmrân suresi, 144. ayet.)

Yukarıdaki ayette verilmek istenen temel mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. Peygamberin tebliğ görevi vardır.
- B) Hz. Peygamber meleklerden üstündür.
- C) Hz. Peygamberin getirdiği mesajlar evrenseldir.
- D) Hz. Peygamberin diğer insanlardan hiçbir farkı yoktur.

4. Hz. Peygamberin özelliklerinden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) İnsanlara hep doğruyu söylemiştir.
- B) Kendisini diğer insanlardan üstün görmemiştir.
- C) İnanmayanları önemsememiştir.
- D) İnsanlara rahmet olarak gönderilmiştir.

5. Aşağıdakilerden hangisi Hz. Muhammed'in (s.a.v.) insanlar için seçilmesinin bir sonucu değildir?

- A) İnsanlara olağanüstü nitelikte olaylar göstermeleri.
- B) İnsanlara dini uygulamalı olarak göstermeleri.
- C) Toplumsal sorunlara çözüm getirebilmeleri.
- D) İnsanlara davranışlarıyla örnek olabilmeleri

6. "Beniçin gönderildim. "(İmam Malik, Hüsnü'l-Hulk, 8.)

Yukarıdaki hadisi tamamlayan doğru seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbadeti öğretmek
- B) Savaşlarda komutanlık etmek
- C) Tevhid inancını yaymak
- D) Güzel ahlakı tamamlamak

7. " ... O Muhammed Allah'ın resulü ve nebilerin sonuncusudur. Allah her şeyi hakkıyla bilendir." (Ahzâb suresi, 40. ayet.)

Yukarıda meali verilen ayetten hangi sonuç çıkarılamaz?

- A) Hz. Muhammed (s.a.v.) son peygamberdir.
- B) Allah (c.c.) her şeyi bilmektedir.
- C) Artık peygamber gelmeyecektir.
- D) Kur'an Hz. Muhammed'e (s.a.v.) indirilmiştir.

8. Aşağıdakilerden hangisi Hz. Muhammed'in (s.a.v.) insani yönüne örnektir?

- A) Kur'an'ı açıklaması
- B) Dine davet etmesi
- C) Dinin emirlerini açıklaması
- D) Ev işlerinde eşine yardımcı olması

C. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerle doldurunuz.

(rahmet, Kur'an, peygamber, Kâfirun, uyarıcı, ahlak, hatemü'l -enbiya, Felak)

1. Hz. Muhammed (s.a.v),ve müjdeleyici bir peygamberdir.
2. Hz. Muhammed'den (s.a.v.) sonra peygamber gelmeyecektir. O
.....'dır.
3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ahlakıahlakıdır.
4. Hz. Muhammed (s.a.v.) alemlereolarak gönderilmiştir.
5. Tevhid inancının ve şirkin birbirinden uzak tutulmasını içeren suresuresidir.

D. Aşağıdaki cümleler doğruysa başına (D), yanlışsa (Y) yazınız.

1. () Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberlik görevini çalışarak elde etmiştir.
2. () Hz. Muhammed (s.a.v.) kendisini çevresindeki insanlardan farklı görmüş ve öyle davranmıştır.
3. () Hz. Muhammed'in (s.a.v.) açıklamaları Kur'an-ı Kerim'i daha iyi anlamamıza yardımcı olmuştur.
4. () Dürüstlüğü ve güvenilirliği sayesinde Hz. Peygambere daha çok insan inanmıştır.
5. () Kâfirun suresi 7 ayetten oluşur ve surede Yüce Allah'ın verdiği nimetlerden bahsedilmektedir.